

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2021. gada 15. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Personu brīva pārvietošanās – Savienības pilsonība – Regula (EK) Nr. 883/2004 – 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Slimības pabalsti – Jēdziens – 4. pants un 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts – Direktīva 2004/38/EK – 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Tiesības uzturēties ilgāk par trim mēnešiem – Nosacījums par visaptveroša veselības apdrošināšanas seguma esamību – 24. pants – Vienlīdzīga attieksme – Ekonomiski neaktīvs dalībvalsts pilsonis, kas likumīgi uzturas citas dalībvalsts teritorijā – Uzņēmējas dalībvalsts atteikums iekļaut šo personu savā publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā

Lietā C-535/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Augstākā tiesa (Senāts) (Latvija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 9. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 12. jūlijā, tiesvedībā

A,

pieņemoties

Latvijas Republikas Veselības ministrijai,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], N. Pisarra [*N. Piçarra*] un N. Vāls [*N. Wahl*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Safjans [*M. Saffjan*], D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente), K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*],

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 28. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- A vārdā – L. Liepa, advokāts,
- Latvijas Republikas Veselības ministrijas vārdā – sākotnēji I. Viņķele un R. Osis, vēlāk – R. Osis,

* Tiesvedības valoda – latviešu.

- Latvijas valdības vārdā – sākotnēji V. Soņeca, V. Kalniņa un K. Pommere, vēlāk – K. Pommere, pārstāves,
 - Spānijas valdības vārdā – *L. Aguilera Ruiz*, pārstāvis,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *D. Martin*, kā arī *E. Montaguti* un I. Rubene, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2021. gada 11. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 18. pantu, 20. panta 1. punktu un 21. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp.; Īpašais izdevums latviešu valodā, 5. nodaļa, 5. sējums, 72. lpp.), kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulu (EK) Nr. 988/2009 (OV 2009, L 284, 43. lpp.) (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 883/2004”), 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu, 4. pantu un 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.; Īpašais izdevums latviešu valodā, 5. nodaļa, 5. sējums, 46. lpp.), 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 24. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību, kurā A vēršas pret Latvijas Republikas Veselības ministriju sakarā ar pēdējās minētās atteikumu iekļaut A publiskajā [valsts] veselības apdrošināšanas sistēmā un izsniegt viņam Eiropas veselības apdrošināšanas karti.

Athilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 883/2004

- 3 Regulas Nr. 883/2004 2. panta “Personas, uz kurām attiecas šī regula” 1. punktā ir noteikts:
“Šī regula attiecas uz dalībvalstu piederīgajiem, uz bezvalstniekiem un uz bēgļiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuri ir pakļauti vai bijuši pakļauti vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību aktiem, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem un viņu apgādību zaudējušām personām.”
- 4 Athilstoši šīs regulas 3. pantam “Jomas, uz kurām attiecas šī regula”:
“1. Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālā nodrošinājuma jomas:
a) slimības pabalsti;
[..]

5. Šo regulu nepiemēro:

a) sociālai un medicīniskai palīdzībai;

[..].”

5 Minētās regulas 4. pants “Vienlīdzīga attieksme” ir izteikts šādā redakcijā:

“Ja šajā regulā nav noteikts citādi, personām, uz ko attiecas šī regula, pienākas tādi paši pabalsti un ir tādi paši pienākumi kā tie, ko kādas dalībvalsts tiesību [akti paredz] tās piederīgajiem.”

6 Šīs pašas regulas 11. pantā ir izklāstīti “vispārīgi noteikumi” attiecībā uz piemērojamo tiesību aktu noteikšanu. Tas ir izteikts šādā redakcijā:

“1. Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

[..].

3. Ievērojot 12.–16. pantu:

a) persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;

b) ierēdnis ir pakļauts tās dalībvalsts tiesību aktiem, kam pakļauta administrācija, kura viņu nodarbina;

c) persona, kas saņem bezdarbnieka pabalstus atbilstīgi 65. pantam saskaņā ar dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;

d) persona, kas pirmo reizi vai no jauna iesaukta dienēt kādas dalībvalsts bruņotajos spēkos vai civildienestā, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;

e) katra persona, uz ko neattiecas a)–d) apakšpunkts, ir pakļauta dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, neierobežojot citus šīs regulas noteikumus, kas viņai garantē pabalstus, ko nosaka vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību akti.

[..]”

Direktīva 2004/38

7 Direktīvas 2004/38 10. apsvērumā ir noteikts:

“Personām, kas īsteno savas uzturēšanās tiesības, uzturēšanās sākumposmā tomēr nebūtu jāklūst par pārmērīgu slogu uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai. Tādēļ Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesības uzturēties uz laiku, kas ir ilgāks par trīs mēnešiem, būtu jāpakļauj nosacījumiem.”

8 Atbilstoši šīs direktīvas 7. panta 1. punktam, kas ir ietverts tās III nodaļā “Uzturēšanās tiesības”:

“Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

[..]

b) viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī [..]

[..].”

9 Minētās direktīvas 14. panta 2. punkta pirmajā daļā ir noteikts:

“Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem 7., 12. un 13. pantā paredzētās uzturēšanās tiesības ir tīkmēr, kamēr viņi atbilst minētajos pantos paredzētajiem nosacījumiem.”

10 Atbilstoši šīs pašas direktīvas 16. panta 1. punktam:

“Savienības pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus, ir tiesības pastāvīgi uzturēties šajā valstī. Uz šīm tiesībām nedrīkst attiecināt III nodaļā paredzētos nosacījumus.”

11 Direktīvas 2004/38 24. pantā ir paredzēts:

“1. Ievērojot īpašus noteikumus, kas skaidri paredzēti [LESD] un sekundārajos tiesību aktos, pret visiem Savienības pilsoņiem, kas, pamatojoties uz šo direktīvu, uzturas uzņēmējā dalībvalstī, ir attieksme, kas līdzvērtīga tai, kāda ir pret minētās dalībvalsts valstspiederīgajiem atbilstīgi Līguma darbības jomai. Priekšrocības, ko sniedz šīs tiesības, attiecinās arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi un kam ir uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās tiesības.

2. Atkāpjoties no 1. punkta noteikumiem, uzņēmējai dalībvalstij nav pienākuma piešķirt tiesības uz sociālo palīdzību pirmo trīs uzturēšanās mēnešu laikā vai vajadzības gadījumā ilgākā laikā posmā, kas noteikts 14. panta 4. punkta b) apakšpunktā, kā arī tai nav pienākuma pirms pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanas piešķirt līdzekļus mācībām, tostarp arodapmācībai, ja šie līdzekļi ir stipendijas vai studiju kredīti personām, kas nav darba ņēmēji, pašnodarbinātas personas, personas, kas saglabā šādu statusu, un to ģimenes locekļi.”

Latvijas tiesības

12 Ārstniecības likuma (1997. gada Latvijas Vēstnesis, Nr. 167/168) redakcijā, kas ir piemērojama pamatlietā, 17. pantā ir noteikts:

“1. No valsts pamatbudžeta un pakalpojumu saņēmēju līdzekļiem apmaksāto ārstniecības pakalpojumu apjomu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā sniedz:

- 1) Latvijas pilsoņiem;
- 2) Latvijas nepilsoņiem;
- 3) Eiropas Savienības dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņiem, kuri uzturas Latvijā sakarā ar nodarbinātību vai kā pašnodarbinātas personas, kā arī viņu ģimenes locekļiem;
- 4) ārzemniekiem, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijā;
- 5) bēgļiem un personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss;
- 6) aizturētajām, apcietinātajām un ar brīvības atņemšanu notiesātajām personām.

[..].

3. Latvijas pilsoņu un Latvijas nepilsoņu laulātajiem, kuriem ir termiņuzturēšanās atļauja Latvijā, no valsts pamatbudžeta un pakalpojumu saņēmēju līdzekļiem apmaksāto grūtnieču aprūpi un dzemdību palīdzību ir tiesības saņemt bez maksas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

[..]

5. Personas, kuras nav minētas šā panta pirmajā, trešajā un ceturtajā daļā, ārstniecības pakalpojumus saņem par maksu.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 13 2015. gada beigās vai 2016. gada janvārī Itālijas pilsonis A atstāja Itāliju un pārcēlās uz dzīvi Latvijā, lai dzīvotu kopā ar savu sievu, Latvijas pilsoni, kā arī viņu diviem nepilngadīgajiem bērniem, Latvijas un Itālijas pilsoņiem.
- 14 Pirms aizbraukšanas A informēja Itālijas kompetentās iestādes par pārcelšanos uz Latviju. Tādējādi viņš tika iekļauts ārvalstīs dzīvojošo Itālijas pilsoņu reģistrā. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šajā statusā Itālijā viņš vairs nevar saņemt šīs dalībvalsts nodrošinātās veselības aprūpes pakalpojumus.
- 15 2016. gada 22. janvārī A lūdza Latvijas Nacionālo veselības dienestu iekļaut viņu veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēju reģistrā un izsniegt viņam Eiropas veselības apdrošināšanas karti. Kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, iekļaušana šajā reģistrā atbilst iekļaušanai publiskajā obligātās veselības apdrošināšanas sistēmā, kas galvenokārt tiek finansēta no valsts budžeta un kas ļauj pakalpojumu saņēmējiem saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus kā pabalstus natūrā (turpmāk tekstā – “valsts finansētā veselības aprūpes sistēma”).
- 16 Ar 2016. gada 17. februāra lēmumu Latvijas Nacionālais veselības dienests noraidīja šo lūgumu.
- 17 Šis lēmums tika atstāts negrozīts ar Latvijas Republikas Veselības ministrijas 2016. gada 8. jūlija lēmumu, pamatojoties uz to, ka A neietilpst nevienā no Ārstniecības likuma 17. panta pirmajā, trešajā vai ceturtajā daļā minētajām to personu kategorijām, kuras var saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus, jo viņš Latvijā nav nedz darba ņēmējs, nedz pašnodarbināta persona, bet uzturas šajā valstī uz Savienības pilsoņa reģistrācijas apliecības pamata. Tādējādi viņš var saņemt veselības aprūpes pakalpojumus tikai par maksu saskaņā ar šī likuma 17. panta piekto daļu.
- 18 A pārsūdzēja šo lēmumu, un viņa prasījumi tika noraidīti gan pirmajā instancē Administratīvajā rajona tiesā (Latvija), gan apelācijas instancē ar Administratīvās apgabaltiesas (Latvija) 2018. gada 5. janvāra spriedumu.
- 19 Šīs abas tiesas būtībā uzskatīja, ka atšķirīgā attieksme pret A, kas likumīgi uzturas Latvijā, pamatojoties uz Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu, un var atsaukties uz šīs direktīvas 24. panta 1. punktu, no vienas puses, un ekonomiski neaktīviem Latvijas pilsoņiem, no otras puses, var tikt pamatota ar leģitīmu mērķi aizsargāt valsts finanses un ir samērīga. Proti, A esot tiesības uz neatliekamo medicīnisko palīdzību, maksājumi par veselības apdrošināšanu neesot nesamērīgi lieli un, iegūstot pastāvīgas uzturēšanās tiesības, A varēšot saņemt valsts finansētos veselības aprūpes pakalpojumus.
- 20 A vērsās iesniedzējtiesā – Augstākajā tiesā (Senātā) (Latvija) ar kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2018. gada 5. janvāra spriedumu.

- 21 Iesniedzējtiesa norāda, ka ar Ārstniecības likuma 17. pantu Latvijas tiesībās ir transponēts Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts, kas ir piemērojams pamatlietā. Turpretī tai ir šaubas par Regulas Nr. 883/2004 piemērojamību. No vienas puses, valsts apmaksātos ārstniecības (veselības aprūpes) pakalpojumus varētu kvalificēt kā “sociālā nodrošinājuma pabalstus” šīs regulas 3. panta 1. punkta izpratnē, jo piekļuve valsts finansētajai veselības aprūpes sistēmai tiek piešķirta, ņemot vērā objektīvus kritērijus, un šī aprūpe varētu atbilst “slimības pabalstiem” šīs tiesību normas a) apakšpunkta izpratnē. No otras puses, tomēr rodas jautājums, vai šī sistēma ir izslēgta no minētās regulas piemērošanas jomas saskaņā ar tās 3. panta 5. punkta a) apakšpunktu.
- 22 Gadījumā, ja Regula Nr. 883/2004 pamatlietā nebūtu piemērojama, iesniedzējtiesa jautā par Ārstniecības likuma saderību ar LESD 18. un 21. pantu.
- 23 Gadījumā, ja, gluži pretēji, Regula Nr. 883/2004 pamatlietā būtu piemērojama, būtu jānosaka šīs regulas 11. panta 3. punkta e) apakšpunkta tvērums. Šīs tiesību normas mērķis tostarp esot novērst to, ka personām, kuras ietilpst minētās regulas piemērošanas jomā, tiktu liegta aizsardzība sociālā nodrošinājuma jomā tādēļ, ka nav tiesību aktu, kuri tām būtu piemērojami. A esot liegta pieeja valsts finansētajai veselības aprūpes sistēmai gan Itālijā, gan arī Latvijā, un tādējādi viņam vispārīgi esot liegta pieeja šādai aizsardzībai.
- 24 Iesniedzējtiesai ir radies jautājums arī par Regulas Nr. 883/2004 un Direktīvas 2004/38 mijiedarbību, ņemot vērā judikatūru, kas izriet no 2013. gada 19. septembra sprieduma *Brey* (C-140/12, EU:C:2013:565). Šajā kontekstā tā vēlas saņemt skaidrojumu par diskriminācijas aizlieguma principa, kā tas ir konkretizēts it īpaši šīs regulas 4. pantā un šīs direktīvas 24. panta 1. punktā, interpretāciju. Tā uzskata, ka, ņemot vērā leģitīmo mērķi aizsargāt Latvijas Republikas valsts finanses, atšķirīga attieksme pret tādu ekonomiski neaktīvu Savienības pilsoni kā A, no vienas puses, un Latvijas pilsoņiem, kā arī ekonomiski aktīviem Savienības pilsoņiem, no otras puses, varētu būt nesamērīga. Esot jānosaka, vai Latvijas iestādēm, ņemot vērā A īpašo situāciju raksturojošos individuālos apstākļus, būtu bijis jāveic vispārējs izvērtējums attiecībā uz slogu, kas konkrēti rastos visai valsts sociālās palīdzības sistēmai, ja A tiktu piešķirta pieeja valsts finansētajai veselības aprūpes sistēmai. Apstāklis, ka A ir ciešas personiskas saiknes ar Latviju, varot nozīmēt, ka nav atļauts automātiski atteikt viņam šo pieeju.
- 25 Visbeidzot iesniedzējtiesa uzsver, ka saskaņā ar judikatūru, kas izriet tostarp no 2014. gada 11. novembra sprieduma *Dano* (C-333/13, EU:C:2014:2358), Savienības pilsonis uz vienlīdzīgu attieksmi līdzvērtīgi uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem atbilstoši Direktīvas 2004/38 24. panta 1. punktam var atsaukties tikai tad, ja viņa uzturēšanās šīs dalībvalsts teritorijā atbilst šīs direktīvas nosacījumiem. A atbilstot minētās direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem likumīgas uzturēšanās nosacījumiem. Līdz ar to rodoties jautājums, vai apstāklis, ka tādām Savienības pilsonim kā A ir visaptveroša veselības apdrošināšana, var būt pamats, lai atteiktu viņam pieeju valsts finansētajai veselības aprūpes sistēmai.
- 26 Šādos apstākļos Augstākā tiesa (Senāts) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai valsts veselības aprūpe uzskatāma par “slimības pabalstu” Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai dalībvalstīm, lai izvairītos no tā, ka nesamērīgi tiek pieprasīti sociālie pabalsti, kas paredzēti veselības aprūpes nodrošināšanai, saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 4. pantu un Direktīvas 2004/38 24. pantu ir atļauts šāda veida pabalstus, kuri tiek piešķirti savas valsts pilsoņiem un nodarbinātam Eiropas Savienības pilsoņa ģimenes loceklim, kas atrodas tādā pašā situācijā, atteikt Eiropas Savienības pilsoņiem, kuri konkrētajā brīdī nav nodarbināti?

- 3) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai dalībvalstīm, lai izvairītos no tā, ka nesamērīgi tiek pieprasīti sociālie pabalsti, kas paredzēti veselības aprūpes nodrošināšanai, saskaņā ar LESD 18. un 21. pantu un Direktīvas 2004/38 24. pantu ir atļauts šāda veida pabalstus, kuri tiek piešķirti savas valsts pilsoņiem un nodarbinātam Eiropas Savienības pilsoņa ģimenes loceklim, kas atrodas tādā pašā situācijā, atteikt Eiropas Savienības pilsoņiem, kuri konkrētajā brīdī nav nodarbināti?
- 4) Vai ir atbilstoša Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktam situācija, kad Eiropas Savienības pilsonim, izmantojot tiesības brīvi pārvietoties, visās konkrētajā gadījumā iesaistītajās dalībvalstīs tiek liegtas tiesības saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus?
- 5) Vai ir atbilstoša LESD 18. pantam, 20. panta 1. punktam un 21. pantam situācija, kad Eiropas Savienības pilsonim, izmantojot tiesības brīvi pārvietoties, visās konkrētajā gadījumā iesaistītajās dalībvalstīs tiek liegtas tiesības saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumus?
- 6) Vai uzturēšanās likumā Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē vērtējama tādā nozīmē, kas personai rada tiesības uz pieeju sociālā nodrošinājuma sistēmai, kā arī tādā nozīmē, ka tas var būt pamats atteikt sociālo nodrošinājumu? Proti, vai izskatāmajā gadījumā tas, ka pieteicējam ir visaptveroša veselības apdrošināšana, kas ir viens no Direktīvas 2004/38 uzturēšanās likumības priekšnoteikumiem, var būt pamats, lai atteiktu viņu iekļaut valsts apmaksātās veselības aprūpes sistēmā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 27 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts finansētie veselības aprūpes pakalpojumi, kurus bez individuāla personisko vajadzību vērtējuma rīcības brīvības ietvaros piešķir personām, kas ietilpst valsts tiesību aktos noteiktajās saņēmēju kategorijās, ir “slimības pabalsti” šīs tiesību normas izpratnē, kuri tādējādi ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, vai arī tie ir uzskatāmi par “sociālās un medicīniskās palīdzības” pabalstiem, kas saskaņā ar minētās regulas 3. panta 5. punkta a) apakšpunktu ir izslēgti no tās piemērošanas jomas.
- 28 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atšķirība starp pabalstiem, kuri ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā, un pabalstiem, kuri no tās ir izslēgti, izriet galvenokārt no katra pabalsta būtiskajām iezīmēm, it īpaši no tā mērķiem un piešķiršanas nosacījumiem, nevis no tā, vai pabalsts valsts tiesību aktos ir vai nav kvalificēts kā sociālā nodrošinājuma pabalsts (skat. it īpaši spriedumus, 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slovākija, C-433/13, EU:C:2015:602, 70. punkts, un 2018. gada 25. jūlijs, A (Palīdzība personai ar invaliditāti), C-679/16, EU:C:2018:601, 31. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 29 No Tiesas pastāvīgās judikatūras tādējādi izriet, ka pabalstu var uzskatīt par sociālā nodrošinājuma pabalstu, ja, pirmkārt, tas saņēmējiem tiek piešķirts neatkarīgi no jebkāda individuāla un rīcības brīvības ietvaros veikta personisko vajadzību vērtējuma, pamatojoties uz tiesību aktos definētu situāciju, un, otrkārt, tas ir saistīts ar kādu no Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā tieši uzskaitītajiem riskiem. Abi šie nosacījumi ir kumulatīvi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, A (Palīdzība personai ar invaliditāti), C-679/16, EU:C:2018:601, 32. un 33. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 30 Attiecībā uz iepriekšējā punktā norādīto pirmo nosacījumu ir jāatgādina, ka tas ir izpildīts, ja pabalsts tiek piešķirts, ņemot vērā objektīvus kritērijus, kuri, ja tie ir īstenojušies, rada tiesības uz pabalstu, bez iespējas kompetentai iestādei ņemt vērā citus personiskus apstākļus (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, A (Palīdzība personai ar invaliditāti), C-679/16, EU:C:2018:601, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 31 Attiecībā uz šī sprieduma 29. punktā minēto otro nosacījumu, saskaņā ar kuru attiecīgajam pabalstam ir jābūt saistītam ar kādu no riskiem, kas tieši uzskaitīti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā, ir jāatgādina, ka šīs tiesību normas a) apakšpunktā ir tieši minēti “slimības pabalsti”.
- 32 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka “slimības pabalstu” šīs tiesību normas izpratnē galvenais mērķis ir slimnieka ārstēšana (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1972. gada 16. novembris, *Heinze*, 14/72, EU:C:1972:98, 8. punkts), nodrošinot viņa stāvoklim nepieciešamo aprūpi (šajā nozīmē skat. spriedumu 2004. gada 8. jūlijs, *Gaumain-Cerri* un *Barth*, C-502/01 un C-31/02, EU:C:2004:413, 21. punkts), un tāpat tie sedz risku, kas ir saistīts ar slimības stāvokli (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2011. gada 21. jūlijs, *Stewart*, C-503/09, EU:C:2011:500, 37. punkts, un 2020. gada 5. marts, *Pensionsversicherungsanstalt* (Rehabilitācijas pabalsts), C-135/19, EU:C:2020:177, 32. punkts).
- 33 Savukārt jēdziens “sociālā un medicīniskā palīdzība”, kas saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 3. panta 5. punkta a) apakšpunktu ir izslēgta no tās piemērošanas jomas, ir piemērojams pabalstam, ja tā piešķiršana ir atkarīga no minētā pabalsta pieprasītāja personisko vajadzību individuāla vērtējuma (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1992. gada 16. jūlijs, *Hughes*, C-78/91, EU:C:1992:331, 17. punkts).
- 34 Šajā lietā, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 40. un 41. punktā, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pamatlietā aplūkojamie pabalsti atbilst šī sprieduma 29. punktā atgādinātajam pirmajam nosacījumam, lai tos varētu uzskatīt par sociālā nodrošinājuma pabalstiem. Proti, saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegtajiem paskaidrojumiem veselības aprūpes pakalpojumi tiek nodrošināti ikvienai Latvijā dzīvojošai personai, kas ietilpst kādā no Ārstniecības likumā objektīvi noteiktām veselības aprūpes pakalpojumu saņēmēju kategorijām, precizējot, ka kompetentā valsts iestāde nevar ņemt vērā citus personiskus apstākļus.
- 35 Attiecībā uz otro šī sprieduma 29. punktā atgādināto nosacījumu no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pamatlietā aplūkojamie veselības aprūpes pakalpojumi ir pabalsti natūrā, ko veido veselības aprūpes pakalpojumu, kas ir slimnieku ārstēšanai domāti pakalpojumi, piešķiršana. Tātad šādi pabalsti attiecas uz risku, kas izriet no slimības un kas ir tieši minēts Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā.
- 36 Tā kā abi šī sprieduma 29. punktā minētie kumulatīvie nosacījumi šķietami ir izpildīti, tādi veselības aprūpes pakalpojumi kā pamatlietā aplūkojamie ir jākvalificē kā “sociālā nodrošinājuma pabalsti” Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta izpratnē un tādējādi tie ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā.
- 37 Šo secinājumu neatspēko šādu veselības aprūpes pakalpojumu finansēšanas veids. Proti, Tiesa jau ir nospriedusi, ka pabalsta finansēšanas veidam nav nozīmes, lai kvalificētu to kā sociālā nodrošinājuma pabalstu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1992. gada 16. jūlijs, *Hughes*, C-78/91, EU:C:1992:331, 21. punkts, un 2017. gada 21. jūnijs, *Martinez Silva*, C-449/16, EU:C:2017:485, 21. punkts).
- 38 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts finansētie veselības aprūpes pakalpojumi, kurus, individuāli un rīcības brīvības ietvaros neizvērtējot personiskās vajadzības, piešķir personām, kas ietilpst valsts tiesību aktos noteiktajās saņēmēju kategorijās, ir “slimības pabalsti” šīs tiesību normas izpratnē, kuri tādējādi ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā.

Par otro un ceturto līdz sesto jautājumu

- 39 Tā kā otrais un ceturtais līdz sestais jautājums, kuri ir jāizskata kopā, attiecas uz vairāku Savienības tiesību normu, proti, LESD 18. panta, 20. panta 1. punkta un 21. panta, Regulas Nr. 883/2004 4. panta un 11. panta 3. punkta e) apakšpunkta, kā arī Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 24. panta interpretāciju, iesākumā ir jānosaka tās tiesību normas, kuru interpretācija ir vajadzīga, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz šiem jautājumiem.
- 40 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka LESD 18. panta pirmā daļa, ar kuru Līgumu piemērošanas jomā un neskarot tajos paredzētos īpašos noteikumus ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ, ir piemērojama patstāvīgi tikai tādās ar Savienības tiesībām regulētās situācijās, attiecībā uz kurām LESD nav paredzēti īpaši noteikumi par diskriminācijas aizliegumu (spriedums, 2020. gada 11. jūnijs, *TÜV Rheinland LGA Products un Allianz IARD*, C-581/18, EU:C:2020:453, 31. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Šis diskriminācijas aizlieguma princips ir konkretizēts Direktīvas 2004/38 24. pantā attiecībā uz Savienības pilsoņiem, kas – tāpat kā A – īsteno savu brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 4. oktobris, Komisija/Austrija, C-75/11, EU:C:2012:605, 49. punkts). Šis princips ir konkretizēts arī Regulas Nr. 883/2004 4. pantā attiecībā uz Savienības pilsoņiem, kas – tāpat kā A – uzņēmējā dalībvalstī atsauca uz šīs regulas 3. panta 1. punktā minētajiem pabalstiem, kuri, kā izriet no atbildes uz pirmo prejudiciālo jautājumu, ietver arī tādus medicīniskās aprūpes pabalstus kā tie, kas tiek aplūkoti pamatlietā.
- 41 Turpinot – ar LESD 20. panta 1. punktu ikvienai personai, kurai ir dalībvalsts pilsonība, tiek piešķirts Savienības pilsoņa statuss, kas ir paredzēts kā dalībvalstu pilsoņu pamatstatuss (spriedumi, 2001. gada 20. septembris, *Grzelczyk*, C-184/99, EU:C:2001:458, 31. punkts, un 2013. gada 21. februāris, N., C-46/12, EU:C:2013:97, 27. punkts). LESD 20. panta 2. punkta otrajā daļā ir tieši precizēts, ka ar šo pantu Savienības pilsoņiem piešķirtās tiesības īsteno “saskaņā ar nosacījumiem un ierobežojumiem, ko nosaka Līgumos, un ar to īstenošanai paredzētajiem pasākumiem”.
- 42 Visbeidzot, arī ar LESD 21. panta 1. punktu Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā ir pakārtotas tam, ka viņi ievēro “Līgumos noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai paredzētos pasākumus”.
- 43 Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punktā ir paredzēti šādi ierobežojumi un nosacījumi.
- 44 Šajos apstākļos otrais un ceturtais līdz sestais jautājumi ir jāpārformulē tādējādi, ka ar šiem jautājumiem iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 883/2004 4. pants un 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts, kā arī Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 24. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru no tiesībām tikt iekļautam uzņēmējas dalībvalsts publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā, lai izmantotu šīs valsts finansētos veselības aprūpes pakalpojumus, ir izslēgti ekonomiski neaktīvi Savienības pilsoņi – citas dalībvalsts pilsoņi, kam saskaņā ar šīs regulas 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu ir piemērojami uzņēmējas dalībvalsts tiesību akti un kas izmanto savas tiesības uzturēties tās teritorijā saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 45 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktā ir izklāstīta “kolīziju norma”, kuras mērķis ir noteikt valsts tiesību aktus, kas piemērojami šīs regulas 3. panta 1. punktā uzskaitīto sociālā nodrošinājuma pabalstu saņemšanai, kuru skaitā ir arī slimības pabalsti, uz ko var pretendēt visas personas, izņemot tās, kuras ir norādītas minētās regulas 11. panta 3. punkta a)–d) apakšpunktā, proti, tostarp ekonomiski neaktīvas personas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 14. jūnijs, Komisija/Apvienotā Karaliste, C-308/14, EU:C:2016:436, 63. punkts, kā arī 2019. gada 8. maijs, *Inspecteur van de Belastingdienst*, C-631/17, EU:C:2019:381, 35. un 40. punkts). No tā izriet, ka pēdējām minētajām personām principā ir piemērojami to dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti.

- 46 Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunkta mērķis ir ne tikai izvairīties no vairāku valstu tiesību aktu vienlaicīgas piemērošanas konkrētajai situācijai un no sarežģījumiem, ko tā var radīt, bet arī nepieļaut to, ka šīs regulas piemērošanas jomā ietilpstošajām personām tiktu liegta aizsardzība sociālā nodrošinājuma jomā tādēļ, ka nav tiesību aktu, kuri būtu tām piemērojami (spriedums, 2016. gada 14. jūnijs, Komisija/Apvienotā Karaliste, C-308/14, EU:C:2016:436, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Šīs tiesību normas kā tādas mērķis nav noteikt, kādiem materiāltiesiskiem nosacījumiem ir pakārtota tiesību uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem esamība. Paredzēt šos nosacījumus principā ir katras dalībvalsts tiesību aktu ziņā (spriedums, 2016. gada 14. jūnijs, Komisija/Apvienotā Karaliste, C-308/14, EU:C:2016:436, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 48 Tomēr, paredzot nosacījumus, saskaņā ar kuriem personai ir tiesības tikt iekļautai sociālā nodrošinājuma sistēmā, dalībvalstīm ir jāievēro spēkā esošās Savienības tiesību normas. Dalībvalstīm it īpaši ir imperatīvi saistošas Regulā Nr. 883/2004 paredzētās kolīziju normas un tāad tām nav tiesību noteikt, cik lielā mērā ir piemērojami pašu šo dalībvalstu vai citas dalībvalsts tiesību akti (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 25. oktobris, *Walltopia*, C-451/17, EU:C:2018:861, 48. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2020. gada 5. marts, *Pensionsversicherungsanstalt* (Rehabilitācijas pabalsts), C-135/19, EU:C:2020:177, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Līdz ar to tiesību tikt iekļautam sociālā nodrošinājuma sistēmā nosacījumi nevar radīt tādas sekas, ka no attiecīgo tiesību aktu piemērošanas jomas tiek izslēgtas personas, kurām šie tiesību akti ir piemērojami saskaņā ar Regulu Nr. 883/2004 (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 25. oktobris, *Walltopia*, C-451/17, EU:C:2018:861, 49. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2020. gada 5. marts, *Pensionsversicherungsanstalt* (Rehabilitācijas pabalsts), C-135/19, EU:C:2020:177, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 No tā izriet, ka dalībvalsts saskaņā ar saviem valsts tiesību aktiem nevar atteikt iekļaut savā publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā Savienības pilsoni, kuram saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu ir piemērojami šīs dalībvalsts tiesību akti.
- 51 Šajā lietā iesniedzējtiesa norāda, ka A ir ekonomiski neaktīvs Savienības pilsonis un ka Itālijā viņš vairs nevar būt iekļauts publiskajā veselības sistēmā. No tā izriet, ka saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu uz A attiecas viņa dzīvesvietas dalībvalsts tiesību akti, proti, Latvijas tiesību akti. Šādos apstākļos un ņemot vērā arī uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, šajā tiesību normā ir ietverta prasība, lai šāds Savienības pilsonis varētu tikt iekļauts tādā šīs dalībvalsts publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā kā valsts finansētā veselības aprūpes sistēma.
- 52 Tomēr, otrkārt, ir jānorāda, ka jautājumi šajā lietā attiecas uz tāda Savienības pilsoņa situāciju, kurš uzturas citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras pilsonis viņš ir, uz laiku, kas ir ilgāks par trim mēnešiem, bet īsāks par pieciem gadiem, un kuram līdz ar to vēl nav pastāvīgās uzturēšanās tiesību saskaņā ar Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punktu.
- 53 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta, lasot to kopsakarā ar tās 10. apsvērumu, izriet, ka dalībvalstis var noteikt prasību Savienības pilsoņiem – citas dalībvalsts pilsoņiem, kuri, neveicot saimniecisku darbību, šo dalībvalstu teritorijā vēlas izmantot uzturēšanās tiesības uz laiku, kas ir ilgāks par trim mēnešiem –, ka viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem ir jābūt visaptverošam veselības apdrošināšanas segumam uzņēmējā dalībvalstī un pietiekamiem līdzekļiem, lai savas uzturēšanās laikā viņi nekļūtu par slogu šīs dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai (spriedums, 2013. gada 19. septembris, *Brey*, C-140/12, EU:C:2013:565, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 54 Saskaņā ar Direktīvas 2004/38 14. panta 2. punktu Savienības pilsoņu un viņa ģimenes locekļu tiesības uzturēties uzņēmējas dalībvalsts teritorijā, pamatojoties uz šīs direktīvas 7. pantu, tiek nodrošinātas vienīgi tikmēr, kamēr šie pilsoņi un viņu ģimenes locekļi atbilst šajā tiesību normā paredzētajiem nosacījumiem (spriedums, 2019. gada 2. oktobris, *Bajratari*, C-93/18, EU:C:2019:809, 40. punkts).
- 55 Tādējādi no Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta, lasot to kopsakarā ar tās 14. panta 2. punktu, izriet, ka visu uzturēšanās laiku uzņēmējas dalībvalsts teritorijā, kas ir ilgāks par trim mēnešiem un isāks par pieciem gadiem, pašam ekonomiski neaktīvajam Savienības pilsonim un viņa ģimenes locekļiem tostarp ir jābūt visaptverošam veselības apdrošināšanas segumam, lai nekļūtu par pārmērīgu slogu šīs dalībvalsts publiskajām finansēm.
- 56 Šis nosacījums attiecībā uz uzturēšanos, kas atbilst Direktīvai 2004/38, zaudētu jebkādu lietderīgo iedarbību, ja būtu jāuzskata, ka uzņēmējai dalībvalstij ir pienākums bez atlīdzības savā publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā iekļaut ekonomiski neaktīvu Savienības pilsoni, kas uzturas tās teritorijā, pamatojoties uz Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 57 Šādos apstākļos, treškārt, ir jānosaka, kāda veida mijiedarbība pastāv starp attiecīgi Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktā un Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajām prasībām.
- 58 Šajā ziņā, lai gan, kā izriet no šī sprieduma 50. punkta, tāda ekonomiski neaktīva Savienības pilsoņa uzņēmējai dalībvalstij, kurš uzturas tās teritorijā saskaņā ar Direktīvu 2004/38, ir pienākums iekļaut šo pilsoni savā publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā, ja uz minēto pilsoni attiecas tās tiesību akti saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu, šī dalībvalsts var paredzēt, ka piekļuve šai sistēmai netiek piešķirta bez atlīdzības, lai nepieļautu, ka šis pilsonis kļūst par pārmērīgu slogu minētās dalībvalsts publiskajām finansēm.
- 59 Šajā ziņā, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 124. punktā, uzņēmēja dalībvalsts var noteikt, ka ekonomiski neaktīva Savienības pilsoņa, kas uzturas tās teritorijā, pamatojoties uz Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu, dalība tās publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā ir pakārtota nosacījumiem, kas ir paredzēti, lai šis pilsonis nekļūtu par pārmērīgu slogu minētās dalībvalsts publiskajām finansēm, piemēram, nosacījumam, ka minētajam pilsonim ir jānoslēdz vai jāuztur privāts visaptverošs veselības apdrošināšanas segums, kas ļauj atlīdzināt minētajai dalībvalstij ar veselību saistītos izdevumus, kurus pēdējā minētā ir veikusi par labu šim pilsonim, vai nosacījumam, ka minētajam pilsonim ir jāveic iemaksa šīs dalībvalsts publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā. Šajā kontekstā uzņēmējai dalībvalstij tomēr ir jārūpējas par samērīguma principa ievērošanu un tārad par to, lai šim pilsonim nebūtu pārmērīgi grūti ievērot šādus nosacījumus.
- 60 Vēl ir jāpiebilst, ka no Direktīvas 2004/38 24. panta un Regulas Nr. 883/2004 4. panta nevar pamatoti izdarīt nekādus atšķirīgus secinājumus.
- 61 Protams, Savienības pilsonim, kurš atbilst abiem Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem, ir tās 24. panta 1. punktā paredzētās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi. Tā kā šāds Savienības pilsonis ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā, viņam ir arī šīs regulas 4. pantā paredzētās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi.
- 62 Tomēr, tā kā šāda Savienības pilsoņa uzturēšanās uz laiku, kas ir ilgāks par trim mēnešiem un isāks par pieciem gadiem, atbilstība Direktīvai 2004/38 ir pakļauta tostarp nosacījumam, ka viņam ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums, lai nekļūtu par pārmērīgu slogu uzņēmējas dalībvalsts publiskajām finansēm, šis Savienības pilsonis nevar atsaukties uz tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi, lai pretendētu uz bezmaksas piekļuvi publiskai veselības apdrošināšanas sistēmai, jo, kā ir konstatēts šī sprieduma 56. punktā, pretējā gadījumā minētais nosacījums zaudētu jebkādu lietderīgu iedarbību. Tādējādi iespējamā nevienlīdzīgā attieksme, kura šādam Savienības pilsonim nelabvēlīgu seku veidā var izrietēt

no tādas piekļuves šai sistēmai, kas nav bezmaksas, būtu neizbēgamas sekas minētās direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajai prasībai, ka šim pilsonim ir jābūt visaptverošam veselības apdrošināšanas segumam.

63 Nemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro un ceturto līdz sesto jautājumu ir jāatbild šādi:

- Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru no tiesībām tikt iekļautam uzņēmējas dalībvalsts publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā, lai izmantotu šīs valsts finansētos veselības aprūpes pakalpojumus, ir izslēgti ekonomiski neaktīvi Savienības pilsoņi – citas dalībvalsts pilsoņi, kuriem saskaņā ar šīs regulas 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu ir piemērojami uzņēmējas dalībvalsts tiesību akti un kuri izmanto savas tiesības uzturēties tās teritorijā saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu;
- Regulas Nr. 883/2004 4. pants un 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts, kā arī Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 24. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem savukārt tiek pieļauts, ka šādu Savienības pilsoņu iekļaušana šajā sistēmā nav bezmaksas, lai izvairītos no tā, ka minētie pilsoņi kļūst par pārmērīgu slogu uzņēmējas dalībvalsts publiskajām finansēm.

Par trešo jautājumu

64 Ievērojot uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

65 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulu (EK) Nr. 988/2009, 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts finansētie veselības aprūpes pakalpojumi, kurus, individuāli un rīcības brīvības ietvaros neizvērtējot personiskās vajadzības, piešķir personām, kas ietilpst valsts tiesību aktos noteiktajās saņēmēju kategorijās, ir “slimības pabalsti” šīs tiesību normas izpratnē, kuri tādējādi ietilpst Regulas Nr. 883/2004, kas grozīta ar Regulu Nr. 988/2009, piemērošanas jomā.
- 2) Regulas Nr. 883/2004, kas grozīta ar Regulu Nr. 988/2009, 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts, lasot to kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru no tiesībām tikt iekļautam uzņēmējas dalībvalsts publiskajā veselības apdrošināšanas sistēmā, lai izmantotu šīs valsts finansētos veselības aprūpes pakalpojumus, ir izslēgti ekonomiski neaktīvi Savienības pilsoņi – citas dalībvalsts pilsoņi, kuriem saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004, kas

grozīta ar Regulu Nr. 988/2009, 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu ir piemērojami uzņēmējas dalībvalsts tiesību akti un kuri izmanto savas tiesības uzturēties tās teritorijā saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

Regulas Nr. 883/2004, kas grozīta ar Regulu Nr. 988/2009, 4. pants un 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts, kā arī Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 24. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem savukārt tiek pieļauts, ka šādu Savienības pilsoņu iekļaušana šajā sistēmā nav bezmaksas, lai izvairītos no tā, ka minētie pilsoņi kļūst par pārmērīgu slogu uzņēmējas dalībvalsts publiskajām finansēm.

Lenaerts	Silva de Lapuerta	Bonichot
Arabadjiev	Prechal	Piçarra
Wahl	Juhász	Safjan
Šváby	Rodin	Biltgen
Jürimäe	Lycourgos	Xuereb

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2021. gada 15. jūlijā.

Sekretārs
A. Calot Escobar

Priekšsēdētājs
K. Lenaerts